Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 28ης Οκτωβρίου 2021 *

«Προδικαστική παραπομπή – Κανονισμός (ΕΚ) 6/2002 – Κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα – Άρθρα 4, 6 και 11 – Αγωγή λόγω προσβολής δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας – Μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα – Εικόνα μέρους προϊόντος – Προϋποθέσεις προστασίας – Συστατικό σύνθετου προϊόντος – Ατομικός χαρακτήρας – Πράξη γνωστοποιήσεως στο κοινό»

Στην υπόθεση C-123/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, Γερμανία) με απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 4 Μαρτίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

Ferrari SpA

κατά

Mansory Design & Holding GmbH,

WH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Regan, πρόεδρο τμήματος, K. Λυκούργο, πρόεδρο του τετάρτου τμήματος, και M. Ilešič (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: H. Saugmandsgaard Øe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Ferrari SpA, εκπροσωπούμενη από τους R. Pansch και A. Sabellek, Rechtsanwälte,

– η Mansory Design & Holding GmbH καθώς και η WH, εκπροσωπούμενες από την B. Ackermann, Rechtsanwältin,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

– η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vláčil καθώς και από την T. Machovičová,

– η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον S. Fiorentino, avvocato dello Stato,

– η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους É. Gippini Fournier και T. Scharf καθώς και από την J. Samnadda,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Ιουλίου 2021,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του άρθρου 6, παράγραφος 1, καθώς και του άρθρου 11, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα (ΕΕ 2002, L 3, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της Ferrari SpA και, αφετέρου, της Mansory Design Holding GmbH (στο εξής: Mansory Design) καθώς και του WH, διευθύνοντος συμβούλου της δεύτερης, με αντικείμενο αγωγή λόγω προσβολής δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και παρεπόμενα αιτήματα, λόγω προβαλλόμενης προσβολής των δικαιωμάτων που απορρέουν από μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα.

Το νομικό πλαίσιο

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 6, 7, 16, 17, 21 και 25 του κανονισμού 6/2002 έχουν ως εξής:

«(6) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, ήτοι ιδίως η προστασία σχεδίου ή υποδείγματος, για έναν ενιαίο χώρο, που θα περικλείει όλα τα κράτη μέλη, είναι αδύνατον να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, λόγω της σπουδαιότητας και των αποτελεσμάτων της δημιουργίας ενός κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος και μιας κοινοτικής αρχής στον τομέα αυτό και δύνανται, συνεπώς, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η [Ένωση] μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, που διακηρύσσεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. […]

(7) Η ενισχυμένη προστασία της βιομηχανικής αισθητικής έχει ως αποτέλεσμα όχι μόνο να προάγει τη συμβολή μεμονωμένων δημιουργών ώστε να καθιερωθεί η υπεροχή της Κοινότητας στον τομέα αυτό, αλλά επίσης ενθαρρύνει την καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και τις επενδύσεις στην παραγωγή τους.

[…]

(16) Μερικοί από [τους βιομηχανικούς κλάδους της Ένωσης] παράγουν μεγάλο αριθμό σχεδίων και υποδειγμάτων για προϊόντα που συχνά έχουν σύντομη ζωή στην αγορά, για τα οποία η προστασία χωρίς την υποχρεωτική τήρηση των διατυπώσεων καταχώρισης είναι πλεονέκτημα και η διάρκεια προστασίας μικρότερης σημασίας. Αντίθετα, υπάρχουν κλάδοι οι οποίοι εκτιμούν τα πλεονεκτήματα της καταχώρισης λόγω του υψηλότερου βαθμού ασφάλειας δικαίου που παρέχει και ζητούν να απολαύουν προστασίας μεγαλύτερης διάρκειας, ανάλογης με την προβλεπόμενη διάρκεια ζωής των προϊόντων τους στην αγορά.

(17) Η κατάσταση αυτή απαιτεί δύο μορφές προστασίας, ήτοι προστασία για ένα βραχυπρόθεσμο μη καταχωρισμένο σχέδιο ή υπόδειγμα και προστασία για ένα άλλο μακροπρόθεσμο καταχωρισμένο σχέδιο ή υπόδειγμα.

[…]

(21) Η αποκλειστική φύση του δικαιώματος το οποίο απορρέει από το καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα ανταποκρίνεται στην ανάγκη μεγαλύτερης ασφάλειας δικαίου. Αντιθέτως, το μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα θα πρέπει να συνιστά δικαίωμα μόνο για την αποφυγή της αντιγραφής. Συνεπώς, δεν είναι δυνατόν να επεκτείνεται η προστασία σε προϊόντα στα οποία εφαρμόζονται σχέδια ή υποδείγματα απορρέοντα από σχέδιο ή υπόδειγμα που αποτελεί ανεξάρτητη σύλληψη δεύτερου δημιουργού. Το δικαίωμα αυτό θα πρέπει επίσης να επεκτείνεται στο εμπόριο προϊόντων στα οποία εφαρμόζονται σχέδια ή υποδείγματα που αποτελούν προϊόν παράβασης.

[…]

(25) Οι κλάδοι της βιομηχανίας που παράγουν μεγάλο αριθμό ενδεχομένως βραχύβιων σχεδίων και υποδειγμάτων μέσα σε σύντομα χρονικά διαστήματα, από τα οποία ενδεχομένως μόνο μερικά διατίθενται στο εμπόριο, θα θεωρήσουν προσφορότερη τη χρήση μη καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων. […]»

4 Το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα», ορίζει, στην παράγραφο 2, στοιχείο α′, τα εξής:

«Τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα προστατεύονται:

α) ως “μη καταχωρισμένα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα”, εάν έχουν [γνωστοποιηθεί] στο κοινό, υπό τους όρους που προβλέπει ο παρών κανονισμός».

5 Το άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

α) “σχέδιο ή υπόδειγμα”: η εικόνα την οποία παρουσιάζει το σύνολο ή μέρος ενός προϊόντος η οποία προκύπτει από τα χαρακτηριστικά του, και ιδίως από τη γραμμή, το περίγραμμα, το χρώμα, το σχήμα, την υφή ή/και τα υλικά του ίδιου του προϊόντος ή/και της διακόσμησης που φέρει,

β) “προϊόν”: κάθε βιομηχανικό αντικείμενο ή χειροτέχνημα, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των εξαρτημάτων που προορίζονται για συναρμολόγηση σε ένα σύνθετο προϊόν, της συσκευασίας και της παρουσίασης, των γραφικών συμβόλων και των τυπογραφικών στοιχείων, αποκλειομένων όμως των προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή,

γ) “σύνθετο προϊόν”: το προϊόν που αποτελείται από πολλά συστατικά δυνάμενα να αντικατασταθούν, επιτρέποντας την αποσυναρμολόγηση και την επανασυναρμολόγηση του προϊόντος.»

6 Το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Προϋποθέσεις προστασίας», ορίζει στις παραγράφους 1 και 2 τα εξής:

«1. Το σχέδιο ή υπόδειγμα προστατεύεται ως κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα εφόσον είναι νέο και έχει ατομικό χαρακτήρα.

2. Το σχέδιο ή υπόδειγμα που εφαρμόζεται ή ενσωματώνεται σε ένα προϊόν το οποίο αποτελεί συστατικό σύνθετου προϊόντος λογίζεται ότι είναι νέο και έχει ατομικό χαρακτήρα μόνο εάν:

α) το συστατικό, αφού ενσωματωθεί στο σύνθετο προϊόν, παραμένει ορατό κατά τη συνήθη χρήση του προϊόντος, και

β) τα ορατά χαρακτηριστικά του συστατικού πληρούν, αυτά καθαυτά, τις προϋποθέσεις ως προς τον νεωτερισμό και τον ατομικό χαρακτήρα.»

7 Το άρθρο 5 του κανονισμού 6/2002, το οποίο φέρει τον τίτλο «Νεωτερισμός», ορίζει, στην παράγραφο 1, στοιχείο α′, τα εξής:

«Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα θεωρείται νέο εάν δεν έχει [γνωστοποιηθεί] στο κοινό ταυτόσημο σχέδιο ή υπόδειγμα:

α) στην περίπτωση μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, πριν από την ημερομηνία κατά την οποία το σχέδιο ή το υπόδειγμα για το οποίο διεκδικείται προστασία [γνωστοποιήθηκε] για πρώτη φορά στο κοινό,

[…]».

8 Το άρθρο 6 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ατομικός χαρακτήρας», ορίζει, στην παράγραφο 1, στοιχείο α′, τα εξής:

«Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα θεωρείται ότι παρουσιάζει ατομικό χαρακτήρα εάν η συνολική εντύπωση που προκαλεί στον ενημερωμένο καταναλωτή διαφέρει από τη συνολική εντύπωση που προκαλεί στον εν λόγω καταναλωτή κάθε σχέδιο ή υπόδειγμα που έχει [γνωστοποιηθεί] στο κοινό:

α) στην περίπτωση μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, πριν από την ημερομηνία κατά την οποία το σχέδιο ή το υπόδειγμα για το οποίο διεκδικείται προστασία [γνωστοποιήθηκε] για πρώτη φορά στο κοινό».

9 Το άρθρο 7 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γνωστοποίηση», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Για την εφαρμογή των άρθρων 5 και 6, ένα σχέδιο ή υπόδειγμα θεωρείται ότι έχει [γνωστοποιηθεί] στο κοινό αν έχει δημοσιευθεί κατόπιν καταχώρισής του ή με άλλον τρόπο, ή έχει εκτεθεί, έχει χρησιμοποιηθεί στο εμπόριο ή κατέστη γνωστό με άλλο τρόπο, πριν από την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) και στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) και στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β), κατά περίπτωση, εκτός εάν τα γεγονότα αυτά λογικά δεν θα ήταν δυνατόν να γίνουν γνωστά κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων στους ειδικευμένους κύκλους του συγκεκριμένου κλάδου οι οποίοι δραστηριοποιούνται εντός της [Ένωσης]. Ωστόσο, δεν θεωρείται ότι το σχέδιο ή το υπόδειγμα έχει [γνωστοποιηθεί] στο κοινό μόνο και μόνο επειδή [γνωστοποιήθηκε] σε τρίτον με τη ρητή ή σιωπηρή προϋπόθεση να παραμείνει απόρρητο.»

10 Το άρθρο 11 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διάρκεια προστασίας του μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος», ορίζει τα εξής:

«1. Το σχέδιο ή υπόδειγμα που πληροί τις προϋποθέσεις του τμήματος 1 προστατεύεται ως μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα επί μία τριετία που αρχίζει από την ημερομηνία κατά την οποία [γνωστοποιήθηκε] για πρώτη φορά στο κοινό εντός της [Ένωσης].

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, θεωρείται ότι ένα σχέδιο ή υπόδειγμα [γνωστοποιήθηκε] στο κοινό εντός της [Ένωσης] εάν δημοσιεύθηκε, εκτέθηκε, χρησιμοποιήθηκε στο εμπόριο ή κατέστη γνωστό με άλλο τρόπο, έτσι ώστε, κατά τη συνήθη πορεία των επιχειρηματικών εργασιών, τα γεγονότα αυτά θα μπορούσαν ευλόγως να καταστούν γνωστά στους ειδικευμένους κύκλους του συγκεκριμένου κλάδου οι οποίοι δραστηριοποιούνται εντός της [Ένωσης]. Ωστόσο, δεν θεωρείται ότι το σχέδιο ή το υπόδειγμα έχει [γνωστοποιηθεί] στο κοινό μόνο και μόνο επειδή [γνωστοποιήθηκε] σε τρίτον με τη ρητή ή σιωπηρή προϋπόθεση να παραμείνει απόρρητο.»

11 Κατά το άρθρο 19 του κανονισμού 6/2002, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαιώματα που παρέχει το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα»:

«1. Το καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα παρέχει στο δικαιούχο του δικαίωμα αποκλειστικής χρήσεως και δικαίωμα να απαγορεύει σε οιονδήποτε τρίτο τη χρήση χωρίς τη συγκατάθεσή του. Κατά την έννοια της παρούσας διατάξεως, ως χρήση νοείται ιδίως η κατασκευή, προσφορά, η διάθεση στην αγορά, η εισαγωγή, η εξαγωγή ή η χρήση προϊόντος στο οποίο είναι ενσωματωμένο ή εφαρμόζεται το σχέδιο ή υπόδειγμα, καθώς και αποθεματοποίηση του προϊόντος για τους σκοπούς αυτούς.

2. Το μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα παρέχει στον δικαιούχο του το δικαίωμα απαγόρευσης των πράξεων της παραγράφου 1, μόνον εάν η αμφισβητούμενη χρήση απορρέει από αντίγραφο του προστατευόμενου σχεδίου ή υποδείγματος.

Δεν θεωρείται ότι η αμφισβητούμενη χρήση απορρέει από αντίγραφο προστατευόμενου σχεδίου ή υποδείγματος, εάν το αντίγραφο προέκυψε από ανεξάρτητη δημιουργική εργασία δημιουργού για τον οποίο εύλογο είναι να θεωρείται ότι δεν γνώριζε το σχέδιο ή το υπόδειγμα το οποίο ο δικαιούχος [γνωστοποίησε] στο κοινό.

[…]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

12 Η Ferrari, η οποία έχει την έδρα της στην Ιταλία, κατασκευάζει αυτοκίνητα αγώνων ταχύτητας και σπορ αυτοκίνητα. Το ακριβότερο μοντέλο της, το FXX K, το οποίο κυκλοφορεί σε περιορισμένη έκδοση, προορίζεται αποκλειστικώς για οδήγηση σε αγωνιστικές πίστες.

13 Η Ferrari παρουσίασε το μοντέλο FXX K για πρώτη φορά στο κοινό με ένα δελτίο Τύπου στις 2 Δεκεμβρίου 2014. Το δελτίο Τύπου περιλάμβανε τις ακόλουθες δύο φωτογραφίες της πλαϊνής και της εμπρόσθιας όψης, αντιστοίχως, του οχήματος:

14 Η Ferrari FXX K διατίθεται σε δύο παραλλαγές, που διαφέρουν μόνον ως προς το χρώμα του «V» που σχηματίζεται στο κάλυμμα του κινητήρα. Στην πρώτη παραλλαγή, το «V» είναι μαύρου χρώματος, με εξαίρεση την κάτω αιχμή του, η οποία είναι βαμμένη στο βασικό χρώμα του οχήματος. Στη δεύτερη παραλλαγή, το εν λόγω «V» είναι εξ ολοκλήρου μαύρου χρώματος.

15 Η Mansory Design, της οποίας διευθύνων σύμβουλος είναι ο WH, είναι επιχείρηση μετατροπών πολυτελών αυτοκινήτων. Αμφότεροι είναι εγκατεστημένοι στη Γερμανία. Από το 2016, η Mansory Design κατασκευάζει και εμπορεύεται κιτ εξαρτημάτων, γνωστά ως «kits tuning», για εξωτερική μετατροπή της Ferrari 488 GTB, μοντέλου μαζικής παραγωγής, το οποίο προορίζεται για οδήγηση στο οδικό δίκτυο και κυκλοφορεί στην αγορά σε μη περιορισμένη έκδοση από το 2015, κατά τρόπον ώστε να ομοιάζει περισσότερο με τη Ferrari FXX K.

16 Επιπλέον, η Mansory Design διαθέτει προς πώληση διάφορα κιτ για εξωτερική μετατροπή της Ferrari 488 GTB, μεταξύ των οποίων δύο παραλλαγές του εμπρόσθιου κιτ οι οποίες αντιστοιχούν στις δύο παραλλαγές της Ferrari FXX K, εκ των οποίων στην πρώτη παραλλαγή το «V» στο κάλυμμα κινητήρα είναι μαύρου χρώματος, με εξαίρεση την κάτω αιχμή του, ενώ στη δεύτερη παραλλαγή είναι εξ ολοκλήρου μαύρου χρώματος. Σε περίπτωση ολοκληρωτικής μετατροπής της Ferrari 488 GTB, αντικαθίσταται μεγάλο μέρος των εμφανών τμημάτων του αμαξώματος. Τον Μάρτιο του 2016, στο πλαίσιο της διεθνούς έκθεσης αυτοκινήτου της Γενεύης (Ελβετία), η Mansory Design παρουσίασε ένα όχημα με την ονομασία Mansory Siracusa 4XX, το οποίο είχε υποστεί τέτοια μετατροπή.

17 Η Ferrari θεωρεί ότι η εκ μέρους της Mansory Design εμπορία αυτών των κιτ αμαξώματος συνιστά προσβολή των δικαιωμάτων που απορρέουν από ένα ή περισσότερα μη καταχωρισμένα κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα των οποίων είναι δικαιούχος.

18 Η Ferrari υποστήριξε ότι η εμπορία των εμπρόσθιων κιτ συνιστά προσβολή ενός πρώτου μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος του οποίου είναι δικαιούχος και το οποίο αφορά το μέρος του μοντέλου της FXX K που αποτελείται από το στοιχείο σε σχήμα «V» στο

κάλυμμα κινητήρα, το στοιχείο το οποίο προεξέχει, σαν πτερύγιο, στο μέσον του πρώτου στοιχείου και κατά μήκος αυτού, ήτοι το «strake», το εμπρόσθιο spoiler που αποτελείται από δύο στρώματα και είναι ενσωματωμένο στον προφυλακτήρα, και τον κατακόρυφο συνδετικό κορμό στη μέση, ο οποίος ενώνει το εμπρόσθιο spoiler και το κάλυμμα κινητήρα. Το μέρος αυτό νοείται ως ενιαίο σύνολο το οποίο καθορίζει τα «χαρακτηριστικά του προσώπου» του οχήματος αυτού και παραπέμπει συνειρμικά σε αεροσκάφος ή σε όχημα της φόρμουλα 1. Κατά την άποψη της Ferrari, το εν λόγω μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα δημιουργήθηκε κατά τον χρόνο δημοσίευσης του δελτίου Τύπου της 2ας Δεκεμβρίου 2014.

19 Επικουρικώς, η Ferrari υποστήριξε ότι η εκ μέρους της Mansory Design εμπορία των εμπρόσθιων κιτ συνιστούσε ομοίως προσβολή ενός δεύτερου μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος του οποίου είναι δικαιούχος και το οποίο αφορούσε το εμπρόσθιο spoiler δύο στρωμάτων, δημιουργήθηκε δε κατά τον χρόνο δημοσίευσης του ως άνω δελτίου Τύπου της 2ας Δεκεμβρίου 2014 ή, το αργότερο, κατά τον χρόνο της πρώτης δημόσιας προβολής της ταινίας με τίτλο «Ferrari FXX K – The Making Of», στις 3 Απριλίου 2015.

20 Όλως επικουρικώς, η Ferrari θεμελίωσε την αγωγή της σε ένα τρίτο μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα που αφορά την όλη όψη του αμαξώματος της Ferrari FXX K, όπως εμφανίζεται σε λοξή θέση σε άλλη φωτογραφία του οχήματος η οποία περιλαμβανόταν επίσης στο δελτίο Τύπου της 2ας Δεκεμβρίου 2014.

21 Η Ferrari επικαλέστηκε, επίσης, όσον αφορά τα εξαρτήματα που διατίθενται προς πώληση στο έδαφος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, δικαιώματα αντλούμενα από την προστασία κατά των απομιμήσεων δυνάμει του δικαίου περί αθέμιτου ανταγωνισμού.

22 Βάσει των διαφόρων αυτών νομικών βάσεων, η Ferrari ζήτησε πρωτοδίκως να διαταχθεί η άρση της προσβολής, σε σχέση με την κατασκευή, την προσφορά, την πώληση, τη διάθεση στην αγορά, την εισαγωγή και την εξαγωγή, τη χρήση και την κατοχή των επίδικων εξαρτημάτων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ προέβαλε και διάφορα παρεπόμενα αιτήματα και, συγκεκριμένα, αιτήματα για απόδοση λογαριασμών, απόσυρση και καταστροφή των επίμαχων προϊόντων και αποζημίωση. Το Landgericht Düsseldorf (πρωτοβάθμιο περιφερειακό δικαστήριο Ντίσελντορφ, Γερμανία) απέρριψε το σύνολο των αιτημάτων αυτών.

23 Η Ferrari άσκησε έφεση ενώπιον του Oberlandesgericht Düsseldorf (ανώτερου περιφερειακού δικαστηρίου Ντίσελντορφ, Γερμανία), υποστηρίζοντας ότι τα αιτήματα περί άρσης της προσβολής καθώς και περί απόσυρσης και καταστροφής των επίμαχων προϊόντων, στον βαθμό που στηρίζονταν σε δικαιώματα απορρέοντα από τα κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα τα οποία αυτή επικαλέστηκε, είχαν καταστεί άνευ αντικειμένου, λόγω της λήξης, στις 3 Δεκεμβρίου 2017, της ισχύος των επίμαχων δικαιωμάτων. Αντιθέτως, η Ferrari ενέμεινε στα αιτήματά της τα οποία αφορούσαν, ειδικότερα, την αποκατάσταση της ζημίας της.

24 Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο απέρριψε τα αιτήματα που είχε προβάλει η Ferrari βάσει των εν λόγω μη καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων, κρίνοντάς τα αβάσιμα. Κατά το εν λόγω δικαστήριο, το πρώτο προβαλλόμενο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα, το οποίο αφορά το μέρος της Ferrari FXX K που περιγράφεται στη σκέψη 18 της παρούσας αποφάσεως, είναι ανυπόστατο, δεδομένου ότι η Ferrari δεν απέδειξε ότι πληρούνταν η ελάχιστη απαίτηση της ύπαρξης μορφολογικής αυτοτέλειας και συνοχής. Το δεύτερο προβαλλόμενο από τη Ferrari κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα, το οποίο αφορά την εικόνα του εμπρόσθιου spoiler που αποτελείται από δύο στρώματα, είναι ομοίως ανυπόστατο, δεδομένου ότι ούτε αυτό πληροί την

προϋπόθεση της μορφολογικής συνοχής. Το τρίτο προβαλλόμενο σχέδιο ή υπόδειγμα, το οποίο αφορά την όλη όψη του αμαξώματος της Ferrari FXX K, υφίσταται μεν όντως, πλην όμως δεν συντρέχει περίπτωση προσβολής των σχετικών δικαιωμάτων από τη Mansory Design.

25 Κατόπιν τούτου, η Ferrari άσκησε αναίρεση ενώπιον του Bundesgerichtshof (Ανωτάτου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, Γερμανία). Το ως άνω δικαστήριο, το οποίο έκρινε παραδεκτή την εν λόγω αίτηση αναιρέσεως, εκτιμά ότι η έκβασή της εξαρτάται από την ερμηνεία του κανονισμού 6/2002, ιδίως δε από το ζήτημα υπό ποιες προϋποθέσεις η εικόνα ενός μέρους του προϊόντος, εν προκειμένω η εικόνα ενός μέρους του μοντέλου FXX K της οποίας την προστασία διεκδικεί η Ferrari, μπορεί, σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, να τύχει προστασίας ως μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα.

26 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, αφενός, αν η γνωστοποίηση στο κοινό, κατά την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 6/2002, της εικόνας του προϊόντος στο σύνολό του επέχει επίσης θέση γνωστοποίησης των σχεδίων ή υποδειγμάτων των συστατικών του προϊόντος αυτού.

27 Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, αφετέρου, αν, προκειμένου να μπορεί να συνιστά χωριστό σχέδιο ή υπόδειγμα, άλλο από εκείνο το οποίο αφορά το προϊόν στο σύνολό του, η εικόνα μέρους του προϊόντος πρέπει να εμφανίζει, όπως έκρινε το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, ορισμένη μορφολογική αυτοτέλεια και συνοχή, κατά τρόπον ώστε να μπορεί να διαπιστωθεί ότι η εικόνα του μέρους αυτού δεν «χάνεται» ολοκληρωτικά μέσα σε εκείνη του προϊόντος, αλλά, αντιθέτως, δημιουργεί μια συνολική εντύπωση ανεξάρτητη της συνολικής μορφής του προϊόντος.

28 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Μπορεί, λόγω της γνωστοποίησης της συνολικής εικόνας ενός προϊόντος, να γίνει δεκτό ότι υφίστανται μη καταχωρισμένα κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα επί επιμέρους εξαρτημάτων του προϊόντος δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφοι 1 και 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 6/2002;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

Ποιο νομικό κριτήριο πρέπει να εφαρμοστεί κατά την εξέταση του ατομικού χαρακτήρα βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο β′, και του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 για την εκτίμηση της συνολικής εντύπωσης στην περίπτωση συστατικού προϊόντος, το οποίο –όπως το εξάρτημα του αμαξώματος ενός οχήματος– ενσωματώνεται σε σύνθετο προϊόν; Είναι, ειδικότερα, κρίσιμο εάν η εικόνα του συστατικού όπως την αντιλαμβάνεται ο ενημερωμένος καταναλωτής δεν “χάνεται” ολοκληρωτικά μέσα στην εικόνα του σύνθετου προϊόντος, αλλά εμφανίζει αντιθέτως, από μορφολογικής απόψεως, τέτοια αυτοτέλεια και συνοχή ώστε να μπορεί να δημιουργήσει μια συνολική αισθητική εντύπωση ανεξάρτητη της συνολικής μορφής;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

29 Με τα δύο ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 6/2002 έχει την έννοια ότι η γνωστοποίηση στο κοινό εικόνων ενός προϊόντος, όπως η δημοσίευση φωτογραφιών ενός αυτοκινήτου, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη γνωστοποίηση στο κοινό σχεδίου ή υποδείγματος επί ενός μέρους ή ενός συστατικού του προϊόντος και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, σε ποιο βαθμό η εικόνα ενός μέρους προϊόντος, κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο α′, του κανονισμού, ή ενός συστατικού σύνθετου προϊόντος, κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο γ′, και του άρθρου 4, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, πρέπει να είναι αυτοτελής σε σχέση με το προϊόν στο σύνολό του, προκειμένου να μπορεί να εξακριβωθεί αν η εικόνα αυτή παρουσιάζει ατομικό χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού.

30 Καταρχάς, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3, στοιχείο α′, του κανονισμού 6/2002, σχέδιο ή υπόδειγμα είναι «η εικόνα την οποία παρουσιάζει το σύνολο ή μέρος ενός προϊόντος η οποία προκύπτει από τα χαρακτηριστικά του, και ιδίως από τη γραμμή, το περίγραμμα, το χρώμα, το σχήμα, την υφή ή/και τα υλικά του ίδιου του προϊόντος ή/και της διακόσμησης που φέρει». Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο του συστήματος που προβλέπει ο κανονισμός 6/2002, το καθοριστικό στοιχείο ενός σχεδίου ή υποδείγματος είναι η εικόνα (αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 2017, Easy Sanitary Solutions και EUIPO κατά Group Nivelles, C-361/15 P και C-405/15 P, EU:C:2017:720, σκέψη 62, και της 8ης Μαρτίου 2018, DOCERAM, C-395/16, EU:C:2018:172, σκέψη 25).

31 Όσον αφορά τον σκοπό του κανονισμού 6/2002, επισημαίνεται ότι, κατά τις αιτιολογικές του σκέψεις 6 και 7, ο κανονισμός αυτός καθιερώνει την προστασία των σχεδίων ή υποδειγμάτων σε έναν ενιαίο εδαφικό χώρο περιλαμβάνοντας όλα τα κράτη μέλη, λαμβανομένου υπόψη ότι η ενισχυμένη προστασία της βιομηχανικής αισθητικής έχει ως αποτέλεσμα να ενθαρρύνει την καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και τις επενδύσεις στην παραγωγή τους. Το Δικαστήριο έχει, επίσης, διευκρινίσει ότι ο σκοπός του κανονισμού αυτού συνίσταται στη διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας των κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων (απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2017, Nintendo, C-24/16 και C-25/16, EU:C:2017:724, σκέψη 73 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

32 Εξάλλου, από τις αιτιολογικές σκέψεις 16 και 25 του κανονισμού 6/2002 συνάγεται ότι, καθιερώνοντας το καθεστώς του μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε, προς τον σκοπό της ενθάρρυνσης της καινοτομίας, να προστατεύσει τα σχέδια ή υποδείγματα που εφαρμόζονται ή ενσωματώνονται σε προϊόντα τα οποία έχουν σύντομη ζωή στην αγορά και των οποίων οι δημιουργοί επιδιώκουν να εξασφαλίσουν ταχεία και αποτελεσματική προστασία χωρίς την υποχρεωτική τήρηση των διατυπώσεων καταχώρισης και για τα οποία η διάρκεια προστασίας είναι μικρότερης σημασίας.

33 Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση της προστασίας κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, είτε αυτό έχει καταχωρισθεί είτε όχι, δηλαδή ο νέος και ατομικός χαρακτήρας, κατά την έννοια των άρθρων 4 έως 6 του κανονισμού 6/2002, είναι οι ίδιες τόσο για τα προϊόντα όσο και για τα μέρη ενός προϊόντος. Εντούτοις, όσον αφορά την προστασία της εικόνας ενός συστατικού σύνθετου προϊόντος, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού.

34 Εν προκειμένω, στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να κρίνει αν τα στοιχεία του αμαξώματος του επίμαχου στην κύρια δίκη αυτοκινήτου αποτελούν «μέρη προϊόντος», κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο α′, του κανονισμού 6/2002, ή «συστατικά σύνθετου προϊόντος», κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο γ′, και του άρθρου 4, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού. Ωστόσο, στο Δικαστήριο απόκειται να παράσχει στο αιτούν δικαστήριο κάθε χρήσιμο στοιχείο για την επίλυση της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιόν του (πρβλ., και κατ' αναλογίαν, απόφαση της 4ης Ιουλίου 2019, Tronex, C-624/17, EU:C:2019:564, σκέψη 25 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

35 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, μεταξύ άλλων, αν η γνωστοποίηση στο κοινό, κατά την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 6/2002, της εικόνας του προϊόντος στο σύνολό του επέχει επίσης θέση γνωστοποίησης των σχεδίων ή υποδειγμάτων των μερών του προϊόντος αυτού.

36 Συναφώς, παρατηρείται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 6/2002, εφόσον πληρούνται οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση της προστασίας, η τυπική προϋπόθεση προκειμένου να υφίσταται μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα είναι η γνωστοποίηση στο κοινό υπό τους όρους του άρθρου 11, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού. Σύμφωνα με την τελευταία αυτή διάταξη, θεωρείται ότι ένα σχέδιο ή υπόδειγμα γνωστοποιήθηκε στο κοινό εντός της Ένωσης «εάν δημοσιεύθηκε, εκτέθηκε, χρησιμοποιήθηκε στο εμπόριο ή κατέστη γνωστό με άλλο τρόπο, έτσι ώστε, κατά τη συνήθη πορεία των επιχειρηματικών εργασιών, τα γεγονότα αυτά θα μπορούσαν ευλόγως να καταστούν γνωστά στους ειδικευμένους κύκλους του συγκεκριμένου κλάδου οι οποίοι δραστηριοποιούνται εντός της [Ένωσης]».

37 Όπως προκύπτει από την ως άνω διάταξη, το μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα υφίσταται από την ημερομηνία κατά την οποία γνωστοποιήθηκε για πρώτη φορά στο κοινό εντός της Ένωσης. Πράγματι, κατά την εν λόγω διάταξη, σχέδιο ή υπόδειγμα θεωρείται ότι «γνωστοποιήθηκε», οσάκις κατέστη γνωστό μέσω γεγονότων τα οποία, κατά τη συνήθη πορεία των επιχειρηματικών εργασιών, θα μπορούσαν «ευλόγως να καταστούν γνωστά στους ειδικευμένους κύκλους» του συγκεκριμένου κλάδου οι οποίοι δραστηριοποιούνται εντός της Ένωσης. Το κριτήριο αυτό ενδέχεται να πληρούται στην περίπτωση κατά την οποία εικόνες του εν λόγω σχεδίου ή υποδείγματος είχαν διαδοθεί σε εμπόρους που δραστηριοποιούνται στον κλάδο αυτό (πρβλ. απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2014, H. Gautzsch Großhandel, C-479/12, EU:C:2014:75, σκέψη 30).

38 Ασφαλώς, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 64 των προτάσεών του, προκειμένου η γνωστοποίηση στο κοινό του σχεδίου ή υποδείγματος ενός προϊόντος στο σύνολό του να έχει ως αποτέλεσμα τη γνωστοποίηση του σχεδίου ή υποδείγματος ενός μέρους του προϊόντος αυτού, επιβάλλεται η εικόνα του μέρους αυτού να είναι σαφώς προσδιορίσιμη κατά την εν λόγω γνωστοποίηση. Πράγματι, σε αντίθετη περίπτωση, όσον αφορά το οικείο μέρος του προϊόντος, οι ειδικευμένοι κύκλοι δεν θα μπορούσαν ευλόγως να λάβουν γνώση του όπως απαιτεί το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 6/2002.

39 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει επισημάνει, όσον αφορά τα καταχωρισμένα κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα, ότι το κοινοτικό σύστημα σχεδίων ή υποδειγμάτων που έχει καθιερώσει ο κανονισμός 6/2002 επιτάσσει όπως η γραφική αναπαράσταση ενός σχεδίου ή υποδείγματος καθιστά δυνατή τη σαφή ταυτοποίησή του, προκειμένου οι επιχειρηματίες να ενημερώνονται καταλλήλως σχετικά με τα δικαιώματα τρίτων (πρβλ. απόφαση της 5ης Ιουλίου 2018, Mast-Jägermeister κατά EUIPO, C-217/17 P, EU:C:2018:534, σκέψεις 54, 55 και 60). Οι

εκτιμήσεις αυτές ισχύουν και για τα μη καταχωρισμένα κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα, δεδομένου ότι οι πραγματικοί και δυνητικοί ανταγωνιστές του δημιουργού ή του εκμεταλλευόμενου το επίμαχο σχέδιο ή υπόδειγμα χρειάζονται, και στην περίπτωση αυτή, σαφείς και ακριβείς πληροφορίες.

40 Ωστόσο, η απαίτηση να είναι δυνατός ο προσδιορισμός του αντικειμένου της προστασίας, η οποία συμβάλλει στην εδραίωση ορισμένου επιπέδου ασφάλειας δικαίου στο πλαίσιο του καθεστώτος προστασίας των μη καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων, δεν συνεπάγεται υποχρέωση των δημιουργών να γνωστοποιούν χωριστά κάθε μέρος των προϊόντων τους σε σχέση με το οποίο επιθυμούν να τύχουν της προστασίας μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος. Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 70 των προτάσεών του, μια τέτοια υποχρέωση δεν συνάδει με τον σκοπό της απλότητας και της ταχύτητας ο οποίος, όπως έχει επισημάνει το Δικαστήριο, υπαγόρευσε την προστασία των μη καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων (πρβλ. απόφαση της 19ης Ιουνίου 2014, Karen Millen Fashions, C-345/13, EU:C:2014:2013, σκέψη 42).

41 Επιπλέον, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 76 των προτάσεών του, η επιβολή στους δημιουργούς, χάριν της ασφάλειας δικαίου υπέρ των τρίτων, της υποχρεώσεως να προβαίνουν σε χωριστή γνωστοποίηση του σχεδίου ή υποδείγματος μέρους προϊόντος θα ισοδυναμούσε με διατάραξη της ισορροπίας που επιδίωξε να επιτύχει ο νομοθέτης της Ένωσης στο πλαίσιο του καθεστώτος προστασίας των μη καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων, το οποίο συνεπάγεται, εκ φύσεως, χαμηλότερο επίπεδο ασφαλείας σε σχέση με εκείνη η οποία απορρέει από τα καταχωρισμένα κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα.

42 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το επίπεδο προστασίας του οποίου απολαύει ο δικαιούχος μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος είναι επίσης περιορισμένο. Αφενός, δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 2, του κανονισμού 6/2002, ο δικαιούχος προστατεύεται μόνον κατά της δημιουργίας αντιγράφου του μη καταχωρισμένου σχεδίου ή υποδείγματός του. Αφετέρου, η διάρκεια της παρεχόμενης από το μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα προστασίας περιορίζεται σε τρία έτη από την πρώτη γνωστοποίηση στο κοινό του οικείου σχεδίου ή υποδείγματος, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.

43 Υπό το πρίσμα αυτό, δεδομένου ότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν εξέφρασε διαφορετική βούληση, το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 6/2002 έχει την έννοια ότι δεν επιβάλλει στους δημιουργούς υποχρέωση να γνωστοποιούν χωριστά κάθε μέρος των προϊόντων τους σε σχέση με το οποίο επιθυμούν να τύχουν της προστασίας μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος.

44 Εντούτοις, το κριτήριο της εκ μέρους των ειδικευμένων κύκλων γνώσεως των πραγματικών περιστατικών που συνιστούν γνωστοποίηση στο κοινό προϋποθέτει ότι το σχέδιο ή υπόδειγμα του μέρους ή του συστατικού του προϊόντος είναι σαφώς προσδιορίσιμο. Επομένως, οσάκις, όπως εν προκειμένω, η πράξη γνωστοποίησης συνίσταται στη δημοσίευση εικόνων ενός προϊόντος, τα χαρακτηριστικά του μέρους ή του συστατικού του εν λόγω προϊόντος, σε σχέση με το οποίο μέρος ή συστατικό προβάλλεται το επίμαχο σχέδιο ή υπόδειγμα, πρέπει να είναι σαφώς ορατά.

45 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο όσον αφορά τη φράση «κάθε σχέδιο ή υπόδειγμα», που περιλαμβάνεται στο άρθρο 6 του κανονισμού 6/2002, για την εκτίμηση του ατομικού χαρακτήρα του σχεδίου ή υποδείγματος του οποίου ζητείται προστασία πρέπει να γίνεται σύγκριση με ένα ή περισσότερα σχέδια ή υποδείγματα τα οποία είναι επακριβώς

καθορισμένα, εξατομικευμένα, συγκεκριμένα και προσδιορισμένα μέσα στο σύνολο των σχεδίων ή υποδειγμάτων που έχουν προηγουμένως γνωστοποιηθεί στο κοινό (πρβλ. απόφαση της 19ης Ιουνίου 2014, Karen Millen Fashions, C-345/13, EU:C:2014:2013, σκέψη 25). Προς τούτο, είναι ουσιώδες να υπάρχει εικόνα χάρη στην οποία να γίνεται οπτικά αντιληπτό, με ακρίβεια και βεβαιότητα, το εν λόγω σχέδιο ή υπόδειγμα του οποίου ζητείται η προστασία.

46 Η σύγκριση της συνολικής εντύπωσης που προκαλούν τα αντιπαρατιθέμενα σχέδια ή υποδείγματα πρέπει να πραγματοποιείται με γνώμονα τη συνολική εικόνα καθενός από τα εν λόγω σχέδια ή υποδείγματα. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το άρθρο 6 του κανονισμού 6/2002 έχει την έννοια ότι, προκειμένου να γίνει δεκτό ότι ένα σχέδιο ή υπόδειγμα έχει ατομικό χαρακτήρα, πρέπει η συνολική εντύπωση την οποία προκαλεί στον ενημερωμένο χρήστη να είναι διαφορετική από εκείνη την οποία προκαλούν στον εν λόγω χρήστη ένα ή περισσότερα προγενέστερα μεμονωμένα σχέδια ή υποδείγματα και όχι από εκείνη την οποία του προκαλεί συνδυασμός μεμονωμένων στοιχείων αντλούμενων από περισσότερα προγενέστερα σχέδια ή υποδείγματα (απόφαση της 19ης Ιουνίου 2014, Karen Millen Fashions, C-345/13, EU:C:2014:2013, σκέψη 35).

47 Επομένως, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 104 των προτάσεών του, η έννοια του «ατομικού χαρακτήρα», κατά το άρθρο 6 του κανονισμού 6/2002, δεν ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ του σχεδίου ή υποδείγματος προϊόντος και των σχεδίων ή υποδειγμάτων των μερών από τα οποία αποτελείται, αλλά τη σχέση μεταξύ αυτών των σχεδίων ή υποδειγμάτων και άλλων προγενέστερων σχεδίων ή υποδειγμάτων.

48 Για την εκτίμηση του ατομικού χαρακτήρα υπό το πρίσμα της συνολικής εντύπωσης που προκαλεί στον ενημερωμένο καταναλωτή η εικόνα του σχεδίου ή υποδείγματος του οποίου ζητείται η προστασία, πρέπει να ληφθεί υπόψη ο ορισμός, αυτός καθεαυτόν, της έννοιας του «σχεδίου ή υποδείγματος», όπως προβλέπεται στο άρθρο 3, στοιχείο α′, του κανονισμού 6/2002, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά και, ιδίως, τη γραμμή, το περίγραμμα, το χρώμα, το σχήμα, την υφή ή/και τα υλικά.

49 Ελλείψει ορισμού στον κανονισμό 6/2002 της έννοιας «συστατικό προϊόντος», αυτή πρέπει να ερμηνευθεί σύμφωνα με το συνηθισμένο νόημά της στην καθημερινή γλώσσα (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 20ής Δεκεμβρίου 2017, Acacia και D'Amato, C-397/16 και C-435/16, EU:C:2017:992, σκέψη 64 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 107 των προτάσεών του, πρόκειται για τμήμα του «συνόλου», όπου σύνολο είναι ολόκληρο το προϊόν. Προκειμένου η εικόνα του τμήματος αυτού να μπορεί να τύχει προστασίας ως σχέδιο ή υπόδειγμα πρέπει, εξ ορισμού, να είναι ορατή. Το ίδιο ισχύει, όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 4, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, όταν το σχέδιο ή υπόδειγμα του οποίου ζητείται η προστασία συνίσταται σε συστατικό σύνθετου προϊόντος.

50 Επομένως, προκειμένου να είναι δυνατή η εκτίμηση της συνδρομής των προϋποθέσεων ώστε το επίμαχο μέρος προϊόντος ή το συστατικό σύνθετου προϊόντος να τύχει προστασίας ως κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα, το εν λόγω μέρος ή συστατικό πρέπει να είναι ορατό και να οριοθετείται από χαρακτηριστικά τα οποία συνιστούν την ιδιαίτερη εικόνα του, δηλαδή από τη γραμμή, το περίγραμμα, το χρώμα, το σχήμα ή ακόμη μια ιδιαίτερη υφή. Τούτο προϋποθέτει ότι η εικόνα του εν λόγω μέρους προϊόντος ή συστατικού σύνθετου προϊόντος είναι ικανή, αφ' εαυτής, να δημιουργήσει μια συνολική εντύπωση και δεν μπορεί να χαθεί ολοκληρωτικά μέσα στο συνολικό προϊόν.

51 Κατά συνέπεια, στην υπόθεση της κύριας δίκης, απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν τα χαρακτηριστικά των σχεδίων ή υποδειγμάτων που επικαλείται η Ferrari όσον αφορά τα τμήματα που συνθέτουν το αμάξωμα του συγκεκριμένου αυτοκινήτου πληρούν τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις προκειμένου αυτά να τύχουν προστασίας ως μη καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα.

52 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 6/2002 έχει την έννοια ότι η γνωστοποίηση στο κοινό εικόνων ενός προϊόντος, όπως η δημοσίευση φωτογραφιών ενός αυτοκινήτου, έχει ως αποτέλεσμα τη γνωστοποίηση στο κοινό σχεδίου ή υποδείγματος επί ενός μέρους του προϊόντος, κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο α′, του κανονισμού, ή επί ενός συστατικού αυτού, ως σύνθετου προϊόντος, κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο γ′, και του άρθρου 4, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι η εικόνα του εν λόγω μέρους ή συστατικού είναι σαφώς προσδιορίσιμη κατά το χρονικό σημείο της γνωστοποίησης. Προκειμένου να μπορεί να εξακριβωθεί αν η εικόνα αυτή πληροί την προϋπόθεση του ατομικού χαρακτήρα που διαλαμβάνεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, είναι αναγκαίο το συγκεκριμένο μέρος ή συστατικό να αποτελεί ορατό τμήμα του προϊόντος ή του σύνθετου προϊόντος, το οποίο να οριοθετείται σαφώς βάσει της γραμμής, του περιγράμματος, του χρώματος, του σχήματος ή μιας ιδιαίτερης υφής.

Επί των δικαστικών εξόδων

53 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα, έχει την έννοια ότι η γνωστοποίηση στο κοινό εικόνων ενός προϊόντος, όπως η δημοσίευση φωτογραφιών ενός αυτοκινήτου, έχει ως αποτέλεσμα τη γνωστοποίηση στο κοινό σχεδίου ή υποδείγματος επί ενός μέρους του προϊόντος, κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο α′, του κανονισμού, ή επί ενός συστατικού αυτού, ως σύνθετου προϊόντος, κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο γ′, και του άρθρου 4, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι η εικόνα του εν λόγω μέρους ή συστατικού είναι σαφώς προσδιορίσιμη κατά το χρονικό σημείο της γνωστοποίησης.

Προκειμένου να μπορεί να εξακριβωθεί αν η εικόνα αυτή πληροί την προϋπόθεση του ατομικού χαρακτήρα που διαλαμβάνεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, είναι αναγκαίο το συγκεκριμένο μέρος ή συστατικό να αποτελεί ορατό τμήμα του προϊόντος ή του σύνθετου προϊόντος, το οποίο να οριοθετείται σαφώς βάσει της γραμμής, του περιγράμματος, του χρώματος, του σχήματος ή μιας ιδιαίτερης υφής.

(υπογραφές)